5.300.000 ТОННА

«ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНИНИ УЙГАН ОЛТИН ҚЎЛЛИ ҚАҲРАМОН ПАХТАКОРЛАРГА ТАСАННО!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

21-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 226 (5319).

19 НОЯБРЬ СЕШАНБА

1974 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

ПОЙТАХТ ОБЛАСТИНИНГ АЗАМАТ ЗАРШУНОСЛАРИ ЮБИЛЕЙ ЙИЛИДА ОНА-ВАТАНГА 451 МИНГ ТОННАДАН ЗИЁД ДУРДОНА ҲАДЯ ЭТДИЛАР.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИГА СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИГА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИГА

Ўзбекистон меҳнаткашлари республика пахта ҳамда деҳқончилик ва чорвачиликнинг бошқа маҳсулотларини етиштириш ва давлатга сотиш юзасидан олинган юксак социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажарганлиги муносабати билан КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети йўллаган табрикни зўр қувонч ва баланд руҳ билан қабул қилдилар.

Бу илҳомбахш ҳужжатда Ўзбекистон колхозчилари, совхоз ишчилари, механизаторлари, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассислари, олимлари, тайёрлаш ва транспорт ташкилотларининг ходимлари, партия, совет, касаба союз ва комсомол ходимлари, барча меҳнаткашларининг хизматларига юксак баҳо берилди.

Республика қишлоқ хўжалиги ва унинг етакчи тармоғи бўлган пахтачиликни ривожлантиришда бу муваффақиятларга КПСС аграр сиёсатини оғишмай турмушга татбиқ этиш натижасида, қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг партия ишлаб чиққан комплекс программасини амалга ошириш натижасида эришди.

Қишлоқ хўжалиги масалалари юзасидан партия XXIV съезди, КПСС Марказий Комитетининг 1965 йил март, 1966 йил май Пленумлари ва бошқа Пленумларининг қарорларига мувофиқ республикада капитал маблағ сарфлаш йил сайин кўпайиб бормоқда, қишлоқ хўжалик техникаси, минерал ўғит ва бошқа моддий-техника ресурсларини етказиб бериш ортмоқда. Бу эса Ўзбекистон пахтачилигини ва қишлоқ хўжалигининг бошқа барча тармоқларини юксалтиришнинг асосий негизи бўлди.

Ватан омборларига 5,3 миллион тонна Ўзбекистон «оқ олтини» тўкилган ҳозирги пайтда биз берган ёрдам ва мадад учун КПСС Марказий Комитетига, Совет ҳукуматига, мамлакатимиздаги барча қардош халқларга ва аввало улуғ рус халқига чин қалбимиздан катта раҳмат деймиз, шундай ёрдам ва мадад бўлмаганда биз бундай ғалабага эришолмаган бўлар эдик.

Ана шундай катта ёрдам, республика колхозчилари, совхоз ишчилари, механизаторлари, ирригаторлари, барча меҳнаткашларининг қаҳрамонона меҳнати Ўзбекистонни қисқа тарихий давр ичида интенсивлаштиришнинг замонавий воситаларига, ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва концентрациялашга асосланган илғор деҳқончилик республикасига айлантириш имконини берди.

Биз мана шу шодиёна «Ҳосил байрами» кунида тақдиримизда рўй берган буюк ўзгаришлар тўғрисида Ленин партиясига, Совет ҳукуматига фарзандлик меҳр-муҳаббати ва миннатдорчилик ҳисларига тўлиб, социалистик Ватанимиз учун қонуний фахрланиш ҳисларига тўлиб гапирэмиз.

Биз КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўрток Леонид Ильич Брежневнинг республикамизга ҳар бир келишини бугунги кунда миннатдорчилик ва завқ-шавқ билан эслаймиз. Ўрток Л. И. Брежневнинг нутқлари, маслаҳатлари ва йўл-йўриқлари Ўзбекистоннинг ишлаб чиқарувчи кучларини янада ривожлантириш ишига, пахтачиликда ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқларида фан-техникани тараққий эттиришга, омманинг ижодий активлигини ва ташаббусини оширишга, бутун халқнинг фаровонлигини янада юксалтиришга самарали хизмат қилиб келди ва хизмат қилмоқда.

Партия ва ҳукуматнинг пахтакорларга ва қишлоқ хўжалигининг барча ходимларига йўллаган табригида, шунингдек Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 50 йиллиги муносабати билан республиканинг барча меҳнаткашларига яқинда йўлланган табригида республикамиз меҳнаткашлари, унинг партия ташкилоти бундан буён ҳам коммунизм бинокорларининг олдинги сафларида борадилар, деб қатъий ишонч билдирилади. Биз, барча областлар, шаҳарлар ва районларнинг вакиллари бўлган митинг қатнашчилари республика меҳнаткашлари қўлга киритилган муваффақиятларни мустаҳкамлаш учун ўзларининг бутун куч, билим, тажриба ва маҳоратларини сарфлайдилар, қишлоқ хўжалигини юксалтиришда янги қадам қўядилар, деб Совет Ўзбекистонининг миллион-миллион меҳнатчилари номидан ленинчи Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиумини ва СССР Министрлар Совети, шахсан ўрток Леонид Ильич Брежневни ишонтирамиз. Бунинг учун биз ҳар бир гектар ердан, техникадан, ўғитдан ғоят самарали фойдаланамиз, кенг кўламда янги ерлар ўзлаштирамиз, каналлар, сув омборлари қурамиз, пахта, дон, сабзавот, мева, гўшт, сут ҳамда деҳқончилик ва чорвачиликнинг бошқа хил маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтиришга эришамиз.

Республика ишчилари ва колхозчилари, меҳнаткаш зиёлилари, барча меҳнаткашлари Ватанимиз бойликларини кўпайтириш учун куч-ғайратларини аямайдилар. Улар экономика ва маънавий ҳаётнинг барча соҳаларида янгидан-янги муваффақиятларга эришиб, партия ва халқнинг юксак баҳоси ва ишончини оқлайдилар, беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақа байроғини янада баланд кўтарадилар, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXV съездини коммунистик қурилишнинг барча соҳаларида янгидан-янги меҳнат ғалабалари билан муносиб кутиб оладилар.

УШБУ ТАБРИК ЎЗБЕКИСТОН ССР МЕҲНАТКАШЛАРИ ВАКИЛЛАРИНИНГ 1974 ЙИЛ 16 НОЯБРДА ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ЎТКАЗИЛГАН МИТИНГИДА ҚАБУЛ ҚИЛИНДИ.

ҲОСИЛ БАЙРАМИ— МЕҲНАТ БАЙРАМИ

Майдон узра чарх уриб айланаётган панно отчопарнинг ҳамма бурчакларидан кўзга яққол ташланиб турибди. Паннога 5 миллион 300 минг рақами битилган. Азамат пахтакорларимиз бу йилги табиий қийинчиликларни мардонавор енгиб, она-Ватан хирмонига 5 миллион 300 минг тонна «оқ олтин» армуғон этдилар. Бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш юзасидан олинган мажбуриятлар ҳам шараф билан адо этилди. Шу боисдан ҳам хосил байрамига келган ҳамма меҳмонларнинг қалби қувончга тўлиқ, юзлари қуёшдек ёруғ.

Ҳосил байрами зўр тантаналар билан бошланди. Эрта тонгданоқ куй ва қўшиқлар, карнай ва сурнайлар садоси янграй бошлади. Республикамиз областларидан келган меҳмонлар ва мезбонлар саф-саф бўлиб байрам либосини кийган Тошкент отчопари томон кела бошладилар. Плакатлар, шиорлар, байроқлар билан безатилган отчопар юз мингдан ортиқ кишини ўз қучоғига олди.

Ҳосил байрами социалистик мажбурият бажарилганлигига бағишланган митинг билан бошланди. Митингни Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов очди. Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси Н. Ж. Худойбердиев республика меҳнаткашларини катта меҳнат ғалабаси билан табриклайди. Митингда сўзга чиққан бошқа нотиқлар ҳам партия ва ҳукуматимизнинг табрикномасида деҳқонларнинг меҳнатига юксак баҳо берилганлиги учун фахр ва қувонч хисларига тўлиб-тошган ҳолда гапирдилар. Улар бундан буён ҳам эришилган муваффақиятларни мустаҳкамлаш, пахта ҳамда деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларини кўпроқ етиштиришни таъминлаш учун зарур бўлган ҳамма ишларни бажаришга, тўққизинчи беш йиллик топшириқларини ортиғи билан адо этишга ваъда бердилар.

Митинг иштирокчилари КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети номига якдиллик билан табрикнома қабул қилдилар.

Ҳосил байрамида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлар И. Р. Қурбонов, О. У. Салимов, Т. Н. Осетров, Н. Маҳмудов, С. У. Султонова, Г. М. Орлов, А. А. Хўжаев, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, республика Министрлар Совети раисининг ўринбосарлари Р. Х. Абдуллаева, Қ. А. Ахмедов, А. Р. Хўжаев ҳозир бўлдилар.

...Оркестрнинг шўх садолари остида республикамизнинг бир группа донгдор пахтакор ва соҳибкорлари отчопар томон тушиб келадилар. Улар ҳосил байрами байроғини тантанали равишда кўтарадилар. Яна байрам машқлари янграб кетади. Майдонга бронетранспортер кириб келади. Байрам иштирокчилари улуғ Ленин сиймосини қарсаклар билан кутиб оладилар. Отчопар бўйлаб доҳийнинг «Совет ҳокимияти нима» деган машҳур нутқи янграйди. Сўнг минбар олдидан 14 Туркистон комиссари ўтади. Ял-ял товланиб ўн беш иттифоқдош республика байроғи тасвирланган паннолар, ўроқ ва болға эмблемаси кўзга ташланади.

Майдон бирзум бўшаб қолади. Сўнг яна музика садолари янграйди. Олисдан юбилей йили ҳосили намуналари билан безатилган машиналар кўринади. Уларда қишлоқ хўжалиги илғорлари келишяпти. Биринчи бўлиб минбар олдидан Қорақалпоғистон АССР вакиллари ўтиб боришади. Бошқа областлар колонналари ҳам унга уланиб кетади.

(Давоми 3-бетда)

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

СССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи тўққизинчи чақириқ Олий Советининг иккинчи сессияси 1974 йил 18 декабрда Москва шаҳрида чақирилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси

Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари

М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1974 йил 15 ноябрь.

ЎРТОҚ А. П. КИРИЛЕНКО АШХОБОДДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

АШХОБОД, 17 ноябрь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленко бугун Ашхободдан Москвага жўнаб кетди. Аэропортда уни Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари М. Ғ. Ғапуров, Туркманистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. Қличев, республика Министрлар Советининг Раиси О. Н. Оразмуҳамедов, Туркманистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари, иттифоқдош республикалардан, Москва ва Ленинград шаҳарларидан Туркманистон ССР ташкил этилганлигининг ва Туркманистон Компартияси тузилганлигининг 50 йиллиги муносабати билан Ашхободга келган делегацияларининг раҳбарлари, шаҳар жамоатчилигининг вакиллари узатиб қолдилар.

Шу куни ўртоқ А. П. Кириленко Москвага келди.

ДЎСТЛИК ВИЗИТИ БИЛАН

ЭРОН ШАҲАНШОҲИ МУҲАММАД РИЗО ПАҲЛАВИЙ МОСКВАГА КЕЛДИ

СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан Эрон шаҳаншоҳи Муҳаммад Ризо Паҳлавий дўстона расмий визит билан 18 ноябрда Москвага келди.

Эрон ва Совет Иттифоқининг давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида самолёт пиллапояси ёнида мўътабар меҳмонни СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Қўшинларнинг уч тури вакиллари— пиёдалар, учувчилар, денгизчилардан фахрий қоровул саф тортиб турди. Фахрий қоровул бошлиғи Эрон шаҳаншоҳига рапорт берди. Эрон ва Совет Иттифоқининг давлат гимнлари янгради.

Эрон шаҳаншоҳи билан СССР Олий Совети Президиумининг Раиси совет қўшинлари сафи олдидан ўтдилар.

Совет давлат ва жамоат арбоблари Эрон давлатининг бошлиғига таништирилди.

Муҳаммад Ризо Паҳлавий, Н. В. Подгорний ва А. Н. Косигин автомашинага ўтириб, мотоциклчилар фахрий эскорти ҳамроҳлигида шаҳар томон йўл оладилар.

Пойтахтнинг мўътабар меҳмон ўтиб борган магистрал йўллари икки дўст мамлакатнинг давлат байроқлари билан, форс ва рус тилларида ёзилган табрик транспарантлари билан безатилган эди.

(ТАСС).

„ОҚ ОЛТИН"ДАН ОЛТИН ТОҒЛАР, ЭҲСОНЛАРИНГ БОР

Ғолиб пахтакор

Мен ҳам бободеҳқон мадҳини куйлаб,
Шеър ёзиш бахтига бўлдим мушарраф.
Хушнуд таралмоқда ўлкамиз бўйлаб,
Ғолиблар қўшиғи, қутлов, шон-шараф.

Кексалар тилидан тинглаб ҳикоя,
Оғир кечмишларга тутаман қулоқ,
Яхшиям бахт бериб ленинча ғоя,
Яшнади пахтазор, гуллади қишлоқ

Не-не паҳлавонлар тушди майдонга,
Фарҳод жасорати нима бўлипти?!
Меҳрини бахш этиб улкан хирмонга,
Яратган тоғлари булутни ўпди.

Кўкўпар хирмонлар салобатидан,
Унда мужассамдир деҳқон захмати.
Оддий бир чигитни ерга экаркан,
Эзгулик, юксаклик бўлди мақсади.

Пахта деб довулга кўкрагин тутиб,
[illegible]дош берди қуёш тиғига ҳаргиз.
[illegible]зан ҳаловатин, завқин унутди,
[illegible] бедор кунлари қолмади беиз.

Миллион чаноқларнинг жилвасин жамлаб,
Шоддир пахтакорим, шодмон қари-ёш.
Граммдан дур йиғди тонна-тонналаб,
Деҳқон билан бирга тер тўкди қуёш.

О бободеҳқоним, қалби дарё зот,
Пахта ишқи билан сармаст ижодкор.
Тоеинг бор экан сийлади ҳаёт,
Бахтинг хирмонингдек мангу, барқарор!

Беш миллион уч юз минг тоннани куйлаб,
Шеър ёзиш бахтига бўлдик мушарраф.
Хушнуд таралмоқда ўлкамиз бўйлаб,
Ғолиблар қўшиғи, қутлов, шон-шараф.

ФАЙЗУЛЛА ЗИЁДУЛЛАЕВ,

МАШИНАЛАР ҚУДРАТИ

Республикамиз «оқ олтин»и 5 миллион 300 минг тоннадан ошиб кетди. Пахтакорларимизнинг бундай улкан, мисли кўрилмаган ғалабани қўлга киритишларида дала гвардиячиларининг ҳиссаси катта. Азамат механизаторларимиз бошқараётган «зангори кема»лар билан умумий ҳосилнинг 3 миллион тоннадан ортиғи йиғиштириб олинди.

Республикамиз пахтакорларининг юксак чўққилар сари парвоз этишида корхонамизда ишлаб чиқарилаётган «зангори кема»лар ўнг қанот ролини ўтаяпти. Бу юқоридаги рақамлардан кўриниб турибди. Корхонамиз қисқа давр — 25 йил ичида жуда катта тараққиёт йўлини босиб ўтди. «СХМ-48» маркали терим агрегатидан ҳозирги унумли «зангори кема»ларга қадар диққатга сазовор ишлар амалга оширилди. Конструкторларимиз, инженер-техник ходимларимиз пахтазор кемаларининг янги, янада мукаммаллашган намуналарини яратиш устида тинимсиз ишладилар ва ишлашмоқда. Ҳозирги кунга келиб кенг қатор ораларда пахта терадиган «14 ХВ-2,4», «Ўзбекистон» маркали машиналар, ингичка толали пахта терадиган «ХН-3,6» маркали машиналар жаҳонга машҳур. Заводимиз фақатгина мамлакатимиз пахтакор республикаларини техника билан таъминлаб қолмай, чет элларга ҳам ўз маҳсулотини экспорт қилмоқда.

Биргина «ХН-3,6» маркали машинамиз 400 га яқин теримчининг ишини бажара олади. Бу йил республикамиз пахтазорларида 30 мингдан ортиқ терим агрегати жавлон урди.

Ю. ЛИПАБОВ,
«Ташсельмаш» заводининг ЎзССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли коммунистик меҳнат бригадаси бошлиғи.

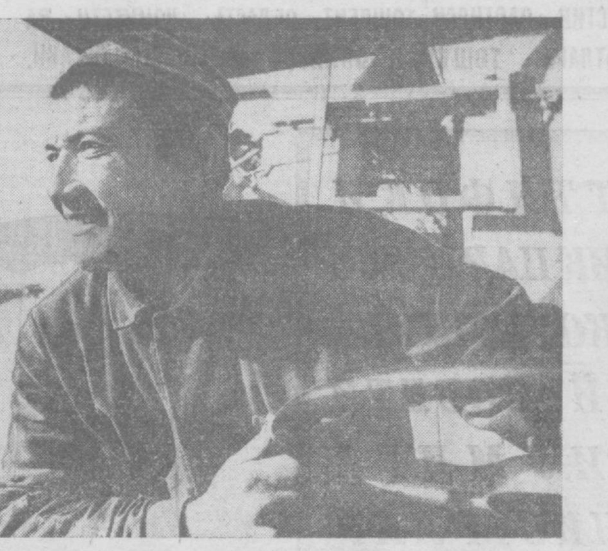

ҚУЙИ ЧИРЧИҚ районидаги «ЎзССР беш йиллиги» совхозининг Абдусаттор Сулаймонов бошлиқ комплекс механизациялашган пахтачилик звеноси катта муваффақиятларга эришди. Бу звенода пахта етиштиришдаги барча ишлар механизмлар воситасида бажарилади, энг арзон пахта етиштирилади. Звено аъзолари бу йил ҳар гектар ердан 50 центнердан «оқ олтин» йиғиб олдилар. А. Сулаймонов ўз машинаси бункеридан мавсумда 200 тонна пахта тўкди. Пастдаги сурат звенода теримга тушилган куни олинган. Юқорида А. СУЛАЙМОНОВ ўз оила аъзолари билан бирга.

А. Абалян ва А. Усмонов фотолари.

ПАРВОЗ

Павел Вон дала шийпонига етиб келганда бригаданинг барча аъзолари тўпланишган эди. «Зангори кема»ларини кўздан кечираётган икки йигит ҳам бригадирнинг олдига келди.

Бугун — қувончли кун. Бригада аъзоларининг юз-кўзидан табассум аримайди. Қувонмай ҳам бўладими?! Ахир юбилей шарафига олинган социалистик мажбурият бажарилди!

Бригадир қизғин йиғим-терим даврини хаёлан фикридан ўтказаркан, ўтган йиллардаги бир воқеа кўз ўнгида гавдаланди.

Бундан беш-ўн йил аввал Павел Вон канопчилик бригадасига бошчилик қиларди. Каноп муддатидан анча илгари ўрилиб, давлатга топшириб қўйилгани учун лубкорлар пахтакорларга ёрдамлашишарди. Шунда пахтачилик бригадаси бошлиғи «Пахта етиштириш сизларга каноп етиштириш эмас, буни пахта дейдилар», деб гап қилганди. Шу-шу бўлдию, Павелнинг тинчи йўқолди: «Нима, бизни пахтачиликни билишмайди, деб ўйлашадими?»

1971 йили Павел Вон колхоздаги пахтачилик бригадаларидан бирига бошлиқ қилиб тайинланди. Дастлабки йилда мавжуд пахта майдонининг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил олинди. Ўтган хўжалик йилида бригада заршунослари гектар бошига олинган ҳосилдорликни 45 центнерданга етказишди.

Коллектив Ўзбекистон ССР ва республика Компартиясининг шонли 50 йиллик юбилейи нишонланган йили 53 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 50 центнердан «оқ олтин» дурдонаси етиштирдилар.

«Меҳнат қилган элда азиз», деган мақол бор халқимизда. Дарҳақиқат, йигирма беш йиллик баракали меҳнати эвазига бригада сардори, коммунист Павел Вон партия ва ҳукуматимиз томонидан муносиб тақдирланди: икки марта «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлиги учун» медали, В.И. Ленин туғилган куннинг юз йиллиги муносабати билан юбилей медали, ўтган йили эса Ленин ордени билан мукофотланди.

Ҳозирги кунда бригада далаларида сўнгги ҳосил йиғиб олинмоқда. Давлатга каноп сотиш йиллик плани ҳам ошириб бажарилди.

Д. ЖУМАНОВ,
Қуйи Чирчиқ районидаги Ленин номли колхоз.

ЛОЧИН ҚАНОТИ

ТРАКТОРЧИ йигит пайкал бошига чиқиб культиватор тишларини кўтарди-да, янги қаторларга бурилиб ишида давом этаётган эди, уни бригадир тўхтатди.

— Ҳар гал шунақа қиладиган бўлсанг, хонамизга ўт қўясан-ку, ука, — деди.—Буни қара, икки туп кўчатни паққос эздинг, учтаси тупроққа кўмилиб қолди. Сен кимнинг ишини қиляпсан. Ҳосилимиз кўп бўлса кимга фойдаю, план тўлмай қолса кимга зарар. Мен ҳар куни сенинг орқангдан юриб, қанақа ишлаётганингни кузатолмайман. Ўзингнинг жонинг ачиши керак. Бригадамизнинг обрўси сенинг ҳам обрўйинг. Бир туп кўчат кетса, қанча пахта қўлдан чиқиб кетаётганини биласанми. Халқимизда тийинлар бирлашиб сўм бўлур, деган гап бор. Деҳқон ҳосилни кўчатдан олади. Кўчатнинг ўсиши, ўсмай қолиши аввало сенинг меҳнатингга боғлиқ. Зиммангдаги масъулиятга шунақа қарайдиган бўлсанг, муносабатимиз ўзгариб қолади...

Йигит бўйнини ҳам қилган ҳолда ҳижолат тортиб индамай турарди. У сўзни қайтариш ўринсиз эканлигини билар, ҳақиқатан ҳам бу гал эътиборсизлик қилиб уч-тўрт туп ғўзани эзиб қўйган эди. Мана майнинг биринчи ҳафтаси ўтаяпти, шу вақтгача қанча ердаги ғўзани культивация қилган бўлса унинг бир тупини ҳам шикастлантирмаган, ҳар гал дала бошига чиқиб тракторини қайтараётганда кўз-қулоқ бўлиб турадиган одам бригадир олдида мулзам бўлиб қолди. Унинг саловати босдими, хаёли қочдими, ҳайтовур яхши иш қилмади. Ниҳоят у тупроқ кўмиб қўйган ғўзаларни очиб, қаддини ростлади, бригадирдан кечирим сўраб яна рулга ўтирди.

Жавза қуёши булутни ёриб чиқиб, оловли найзаси билан ҳаммаёқни қиздирар эди. Саратонда бунчалик инсон бетоқат бўлмайди. Булут орасидан чиққан қуёшнинг нури ҳақиқатан ҳам жазиллатиб қиздиради. Шу сабабли деҳқонлар баҳорда қорайиб, унниқиб кетадилар.

Бригадир Маткарим Қосимов қўшни пайкалларни айланиб юрар, ғўзаларнинг бир текис ўсаётганини кўриб меҳнати натижасидан таскин топарди. Кўпчилик ўртасида катта ваъда бериб қўйилган. Бу гапни у ёлғиз ўзи айтгани йўқ. Бригада аъзолари билан маслаҳатлашиб, куч-қувватини чамалаб, ер шароитини ҳисобга олиб, одамларнинг меҳнатга бўлган муносабатларини бирма-бир кўриб чиққандан кейингина уларнинг олдида шундай ваъда берилган эди. Мана бугунги иш, ғўзаларнинг бугунги аҳволи ҳамманинг бир кишидек ишга астойдил киришганлигини, бир мақсадни кўзлаб меҳнат қилинаётганлигини сезиб турарди. У боя тракторчига нари-бери гап қилганда азбаройи жони ачиганлигидан шундай қилган эди. Ҳар туп ғўза унинг ҳисобида, саноғида эди. Бир туп ғўза камайиб қолса, сўзининг устидан чиқолмаётгандек бўлиб туюларди.

Маткарим Қосимов дала шийпонига яқинлашганда унга эртага райондан комиссия келар экан, колхозимизни, бизнинг бригадамизни ҳам келиб кўраркан, деган хабарни айтишди. У бу хабарни мамнуният билан кутиб олди. Комиссия келиб, далаларни кўрса кўргудай иш қилиб қўйилган. Олди ғўзалар шонага кирган. Бултурги шу вақтдагига қараганда бригаданинг иши ҳамма жиҳатдан ҳам олдинда деса бўлади. У кечқурун агитаторни чақириб дала шийпонининг уёқ буёғини тузатиб қўйиш кераклигини кўнглидан ўтказди...

Бригадир шу зайлда янги режалар, мўлжаллар оғушида кунни кеч қилди. Кечқурун правленеда қисқача мажлис бўлди. Эртаги ишлар тўғрисида гап кетди. Маткарим Қосимов бригадаси мақтаб қўйилди. Ҳақиқатан ҳам бу бригада ғўза парваришида бошқаларга қараганда яхши ишлар қилаётган эди. Аввалги йилларда камҳосилли деб ҳисобланган ва доим ғўзаси ўсиш, ривожланишда бошқаларга қараганда суст бўладиган шу бригада ерларида бу йил ишнинг кетиши ҳақиқатан ҳам кўпчиликнинг оғзига тушган эди. Фақатгина бу бригададагина эмас, умуман колхозда ишнинг бориши ёмон эмас эди. Чигит вақтида экилган, текис ундириб олинган, ғўза парваришига барвақт киришилиб, кўчатларнинг авжи яхши эди.

Колхоз раиси Худойберди Алишев буни ўз дилидан ўтказса ҳам, лекин сирни бой бермас, бригадирлардан, механизаторлардан янада ишни яхшилаш тўғрисида мажлисларда, ўзаро суҳбатларда, далаларни айланиб кўргандан кейинги қисқа муддатли йиғилишларда талабчанлик билан гап юритарди.

ТЎҚҚИЗИНЧИ МАЙ, Ғалаба куни далада байрам бўлиб кетди. Улуғ Ватан уруши қатнашчиларини дастурхон тўрига ўтқазиб кўпчилик уларга ўз ҳурмат-иззатларини билдирдилар. Ватан уруши қатнашчилари бошларидан кечирган воқеаларни гапириб бердилар. Шундай кезларда урушда ҳалок бўлганлар номи тилга олиниб, унча-мунча кўзёши ҳам қилинди. Немис фашистлари билан бўлган урушда қурбон бўлган кишилар оилаларига совғалар берилди. Уларнинг руҳини шод этиш учун астойдилроқ меҳнат қилишга қасамёд этилди.

Мана шундай ҳам қувончли, ҳам ўтган-кечирганни эслаш кунининг эртасига дилларни нохуш қиладиган воқеа деҳқон меҳнатига чангал солди. Кечагина далада яшнаб, гуркираб турган ғўза пайкаллари тепасида қора булут сел қуйди, сел дўлга айланди. У шунчалик тез ва шиддат билан ёғар эдики, одамлар ўзларини панага олишга улгуролмай қолдилар. Дарахтлар тагида беркинишиб турган тракторчи ва колхозчилар бошларидан дўл ёғаётган бўлса ҳам кўзлари, фикр-зикрлари ҳозиргина чопиқдан чиқарилган, сув тараб қўйилган, кечагина ўғитланиб, силаб-сийпаб парвариш қилинаётган, ҳозирда эса дўл шиддатига бардош беролмай барглари, мурғак таналари синиб, кесилиб пайхон бўлаётган пахта далаларида эди.

Сел ариқларни тўлдириб, далаларга тошар, дўл эса битталаб ғўзани парчаларди. Маткарим Қосимовнинг вужуди олов бўлиб ёнарди. У бундай табиий офатни биринчи кўриши. Илгарилари ҳам эрта кўкламда ғўзалар энди ер бетида мовий тасмадек чизиқлар ҳосил қилган пайтда ногоҳон қиров тушиб бир ишни икки қилган пайтлар кўп бўлган. Лекин, майнинг ўнинчи кунида ғўзалар шоналай бошлаганда бундай офатнинг юз бериши ҳақиқатан ҳам пешана тери тўккан, бели қайишиб меҳнат қилган, қалб қўрини сарфлаган деҳқон юрагини ўртаб юборган эди. Энди у чигит экиб, ғўзасини шунчалик қилиб олгунга қадар қанча вақт ўтади? У пахта қачон пишади? План қачон тўлади? Бунчалик офат натижасини бир колхознинг ўзи бартараф қила оладими? Сел ва дўлдан кейин кўлга айланиб қолган ер етилиши, ҳайдалиши, чигит экилиши керак. Бир ҳафта ўн кун ўтиб кетиши ҳеч гап эмас. Май ойи охирлаб қолди-ку! Деҳқонлар кечиққан ишга қор ёғади, дейдилар.

Мана шу хаёллар Маткарим Қосимовнинг дилини кемирарди. Хўш, куйиб пишишнинг нима ҳожати бор. Албатта ачинмай иложи йўқ. Бундай пайтда тадбиркорлик керак. У ана шу фикрларни кўнглидан ўтказиб ўз аламини ютмоқчи, ўзига ўзи далда бермоқчи бўлса ҳам аммо бу унинг қўлидан келмас эди. Хаёл жилови қўлидан чиқиб, уни аллақаёқларга олиб қочарди. Дала йўллари лой бўлиб кетган ҳаммаёқ совуқ урганда ҳувиллаб, ҳунук бўлиб қолган эди. Сел, ёмғир тиниб, булутлар парчаланиб кетган бўлса ҳам кўнгил ғашлиги, одамлар дилидаги ташвиш кучайгандан кучайиб борарди.

Колхоз раиси Худойберди Алишев келиб қолди. У бригадир билан рўпарама-рўпара турган бўлса ҳам индамади. Атрофга бир қараб қўйди-ю, ютинганча анча вақтгача чурқ этмай ўтирди. Ҳар иккалалари ҳам гапни нимадан бошлашни билишмас эди. Нима ҳам дейиш мумкин. Ҳамма нарса кўзга кўриниб турибди. Инсон қалбидаги тушкунликдек вазмин юк бўлмаса керак. Уни бу юкдан ҳоли қилиш учун далда бериш, далда берганда ҳам қуруқ гап билан эмас, амалий иш билан далда бериш керак. Улар ҳозир шу тўғрида ўйлаётган эдилар. Раис узун тин олиб, гап бошлади:

— Бўлар иш бўлди ,ишни янгидан бошламасак бўлмайди.

— Қачон? — ғалати оҳангда сўради бригадир.— Ҳозирми? Сел ботқоғини сидириб ташлаб чигит экаверайликми? Бу ерлар қачон етилади? Ўзимиздаги тракторлар билан чигит экадиган бўлсак, неча кунга чўзилади? Бошим қотиб қолди...

— Нима менинг бошим қотмаяптими? — зарда билан деди раис, демоқчиманки, дадил бўлиш керак. Колхозчилар олдида бригадирнинг, раиснинг боши эгилиб, нима қиларини билмай қолса, улар юраётган бўлсалар ўтириб оладилар, ўтирган бўлсалар ёнбошлайдилар. Биз кўпчиликнинг кўнглини кўтаришимиз керак. Мана шу тўғрида ўйлаяпман, ҳозир...

Бригадир яна бир нарса демоқчи эди, шийпон орқасида машина овози эшитилди. Улар сапчиб ўринларидан турдилар. Райкомнинг машинаси эди. Ундан биринчи секретарь Акмал Икромов, район ижроия комитетининг раиси Сидиқжон Ғоибов ва яна икки киши тушишди. Ҳаммалари ғамгин ҳолда улар билан куришишди. Шунда райком секретари раисга қараб:

— Дадил бўлинглар, биз ҳамма далаларни айланиб кўрдик, эртадан ёрдам келади, — деди.

Ҳақиқатан ҳам орадан бир кун ўтар-ўтмас колхозга райондаги ҳамма колхоз-совхозлардан одамлар келабошладилар. Улар ёлғиз ўзлари келганлари йўқ. Тракторлари билан, экиш агрегатлари билан, ўз хўжаликларига берилган минерал ўғитнинг бир қисмини машиналарга ортган ҳолда бу колхозга ёрдамга келдилар. Жавза қуёши далаларни қиздириб, ер тезда етилди. Қўшни хўжаликларнинг тракторчилари дам олиш нималигини билмай ишладилар. Далаларда кеча-кундуз тракторлар ҳайқираб турди. Уч кун давомида ҳамма ерга чигит экиб чиқилди. Тупроқ яхши қизиган эмасми, чигит жуда тез-бехато униб чиқди. Бошқа колхозларда ғўзалар шонага кирганда бу колхоз ғўзалари энди чинбарг чиқарган эди.

Инсон меҳнати, бирдамлиги, ҳамкор бўлиб ишлаши, дўстлик оташи ҳеч кимга тинчлик бермас; ҳамма бир норма ўрнига икки-уч норма бажариш учун курашар, мурғак ғўзалар ҳам уларга эргашаётгандек, кун сайин бўй чўзиб таналарини мустаҳкамлаб, томирларини ўстириб, ривожланарди.

ЭКИН кун санайди, дейилгани тўғри экан. Бу колхоз табиий офат туфайли экишда кечиккани учун пахтаси, табиийки, кечикиб очилди. Олди колхозлар планни 10—15 процентга етказганларида улар биттаяримта бригадада теримга тушдилар. Қўшни хўжаликларда машина терими авжига чиққанда бу колхоз механизаторлари далага чиқиб, томоша қилиб қайтишарди. Очилмаган пахтани машинада териб бўладими? Қачон очилади? Сентябрь тугаб боряпти. Эрта—индин — октябрь. Ҳозир пахта термасак, бўёғи нима бўлади?..

Колхоз раиси райкомга келиб, шундай деди:

— Кўкламда, бизнинг бошимизга ташвиш тушганда ҳамма ёрдамга келди. Ҳозир бизнинг терим машиналаримиз бекор турибди. Механизаторларимиз пахтаси яхши очилган колхоз-совхозларга ўтиб ёрдам берсак, дейишяпти. Шунга келган эдим.

Унинг бу гапи маъқулланди. Эртасига колхоз механизаторлари ўз «зангори кема»ларини кўкламда уларга энг яқиндан туриб ёрдам берган Навоий номли колхоз, «Оққўрғон», Султон Сегизбоев номли совхозларга гувиллатиб юргазиб келдилар. То колхозларининг пахтаси очилгунча ана шу ерда ишладилар.

Қўлимизда кўкламда табиий офат туфайли катта қайғу тушган, коллектив тузум туфайли, дўст-қадрдонлик туфайли ана шу кулфатни мардочавор енгган ва охирида ғолиб чиққан Оққўрғон районидаги «Озод» колхозининг рапорти турибди. Ана шу рапортда самимий дўстлик ёрдами қайд қилиниш билан бирга колхоз тузумининг афзаллиги яна бир марта чин кўнгилдан такрорланади.

Мана бугун улар илғорлар сафида турибдилар. Маткарим Қосимов, Абдуманноб Набиев, Турсунали Толипов, Худойберди Худойқулов, Турғун Мавлонов ўртоқлар бошчилик қилган бригадаларда ҳосилдорлик ўтган йиллардагига қараганда анча кўп бўлди. Улар пахта тайёрлаш планинигина эмас, социалистик мажбуриятларни ҳам бажардилар.

Кўкламда ҳам, йиғим-терим кунларида ҳам механизаторлар жасорат кўрсатдилар. Ғўза парвариши пайтларида ҳар бир туп кўчат механизаторлар ҳисобида бўлди. Бир туп кўчатни йўқотиш тракторчи учун ўз касбига ҳурматсизлик, деб эълон қилинди. Шу важдан улар ишни пухта уюштирдилар. Маҳоратларини оширдилар. Тракторни авайлаб, усталик билан бошқардилар. Йиғим-терим кунларида Мансур Чинпўлатов, Мамат Пирматов, Илёс Абилов, Турғун Қаҳҳоров, Абдувоид Ҳайдаровлар ғўза парвариши давридагидек моҳирлик билан ишладилар. Уларнинг ҳар бири 110—140 тоннадан ошириб пахта тердилар.

Колхоз коммунистлари баҳордаги ташвишли оғир кунларда етакчилик қилдилар. Ҳамма ишда бош-қош бўлдилар. Колхоз партия ташкилотининг секретари Исмат Қосимов деҳқонларни яхшироқ ишлашга даъват этишда партия ташкилоти ҳузуридаги барча имкониятлардан яхши фойдаланди. Илғорлар тажрибаси кенг пропаганда қилинди. Уларни моддий жиҳатдан рағбатлантиришга алоҳида эътибор берилди.

— Эрта кўкламдаги сўзимиз — сўз,— дейди Худойберди Алишев,— Биз гектаридан 35 центнердан пахта берамиз деган эдик. Ана шу мажбуриятимизни бажардик. Деҳқонлар ва механизаторлар ўз меҳнатлари билан колхозимизни иқтисодий жиҳатдан мустаҳкамлаш учун бундан кейин ҳам астойдил курашаверадилар...

УНИНЧИ май куни ёққан сел, кетма-кет тушган дўл туфайли тушкунлик ҳолатида бўлиб қолган колхозчиларга қўшнилар ёрдами етиб келиб иш юришганида раис шундай деган эди.

— Мен қанотимиз қайрилди, деб ўйлаган эдим. Дўстлар ёнимизга кирди. Қанотимиз қайрилмаган экан. Мана бугун лочин сингари парвоз қилиб олдинга интиляпмиз. Бирдамлик ёрдами, дўстлар қалби ҳамиша барқарор бўлсин.

С. МАҲКАМОВ,
Оққўрғон районидаги «Озод» колхози.

СЕНГА ОЛҚИШ, ШОНУ-ШАРАФ, ЖОНАЖОН ДИЁР!

ҚАЛБ КУЙЛАЙДИ

ЛАВҲА

Қуёш тафтини саҳийлик билан оламга сочган куз. Кеч куз, бироқ табиат бениҳол тантилик қилдими, бу куз қуёши узоқ вақт, одатдагидан зиёда чарақлаб турди. Унинг нуридан айниқса бепоён дала, она-тупроқ беқиёс баҳра олди.

Деҳқон меҳнати, пешана тери билан бунёд этилган ҳосил хирмонга тўла тўкис йиғиб олинди. Ғўза тупларида энг кеч туғган кўсак ҳам етилди, очилди хирмонга барака киритди.

Худди шу дамлар, ноябрнинг дастлабки кунларида катта асфальт йўлдан борардик.

Ана Бектемирдан хиёл ўтишингиз билан икки тарафда пахта майдонлари бошланади. Ажабо, бу серқатнов йўл, таниш пайкаллардан неча бор ўтсанг ҳам ҳар сафар бир олам туйғу, янги мазмунлар фикрингни чўлғаб олади. Бу сафаргиси нечундир беқиёс эди. Атрофга суқланиб боқасан киши. Лекин пайкалларга тикилиб сентябрми деб тахмин қиласан. Негаки шундай пайкаллар ҳам борки, чаноқлардаги лўппи очилган пахта гўё оқ чойшаб ташлагандай. Неча бор териб олинганига қарамай, чаноқлар шу тонг очилгандай. Уларга меҳринг товланиб боқасан. Деҳқон меҳнатининг, серунум тупроқнинг саховати бу! Кўриб кўз қувнайди, дилда тахсинлар ўқийсан. Бу майдонлар Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхозга қарашли. Хўжалик районда ҳар жиҳатдан илғор. Йўл ёқасида савлат тўкиб турган правление идорасида бу йилги ҳосил, ундан келадиган фойда колхоз аъзоси, механизаторларнинг даромади ҳисоб-китоб қилинаётгандир. Улар катта даромад олишади. Бундан бир неча йил муқаддам колхоз идораси эски саройда эди. Мана ажойиб кошона қуриб олишди, унинг ёнида ҳаммом. Бинолар олди чамандек гулзор, хиёбон. Идора ёнида бир неча енгил машиналар турибди. Ҳар жиҳатдан мукаммал, бадавлат хўжалик, деган фикр дилдан ўтади. Буларнинг ҳаммаси хўжалик аъзоларининг меҳнатидан, она-ерни, пахтакорлик касб-корини эъзолагани туфайли қўлга киритилган. Хўжалик пахта тайёрлаш планини ҳам, мажбуриятини ҳам ортиғи билан бажарган. Машинада пахта териш планини эса қарийб 140 процент қилиб адо этган.

Бу хўжаликдан бир оз ўтилгач, йўл ёқасидаги Терешкова номли колхоз ёзувига кўзингиз тушади. Очиқ чеҳраси қуёшда қорайиб буғдой ранг олган миқтидан келган Умри Ҳасанова намоён бўлади кўз ўнгингизда. Қалбингда беихтиёр ғурур туғилади. Аёл — куч идроки нималарга қодирлигини намойиш қилаётган Умринисалардан фахрланмай бўладими ахир. Бу хўжалик ҳам довруғи кетган хўжаликлардан. Куни кеча эшитдик, пахта тайёрлаш планини 125 процентга етказиб қўйибди.

Манзилимиз узоқ. Аммо таниш хўжалик территориясидан борар экансан, қадрдон чеҳралар ҳақида эсламай ўтолмас экан, киши. Нечун қалблар тўлқинланмасин! Элатимизда тўй устига тўй. Кечагина «Ҳосил байрами» тантанасидан қайтишди. Бу шодиёна — мамлакат шуҳратига шуҳрат қўшган, кўпнинг орзуси — 5 миллион тонналик «оқ олтин» хирмонини уйиб ҳатто 300 минг ошириб юборган асл деҳқоннинг меҳнат гаштини сурадиган, қалби яйраб, қувончдан куйлайдиган кун. Шу тантана арафасида уларнинг шодон чеҳрасини кўрсангиз эди, қадоқ қўлларни маҳкам сиқиб чин юракдан қутлагинг келади кишини.

Сафарда хаёл дарёси кишини узоққа етаклаб кетади. Унинг даласига ҳали бор, аммо кўз ўнгимда Мариянинг жилмайиб боқиши, эркакларникидай бақувват қўллари паст-баланд адирлар бағрида тракторини бир маромда бошқариб кетаётгани намоён бўларди. Уни даласида бундан анча йил муқаддам кўргандим. Кейин шаҳардаги катта йиғинларда учратганман. Кўкрагини орден-медаллар безаб турарди. Ўта камтарлигиданми, нечундир ўзини ноқулай ҳис этар, аммо, кўзларда бир олам маъно, саховатли қалб тўрида катта ният барқ уриб турарди.

Ана унинг қишлоғи, кўп элат, турли миллат вакилларидан ташкил топган йирик хўжалик жойлашган бу ерга.

Мария ишлаётган биринчи бўлимнинг ўзида 750 гектар майдонда пахта етиштирилади.

Қишлоққа қарасангиз — паст у, баланд адирлар. Бундай ерларда экинни суғориш машаққат. Аммо, ўз тупроғининг обитобини яхши ўрганиб олган сувчилар қурғоқчилик, сув танқис келган йили ҳам ғўзасини қондириб суғоришга муваффақ бўлишди. Мария бошқараётган звено даласи айниқса нотекис у бу далага ўтганига икки йил бўлди. Экин экилмай ётган қўриқ жой эди, ўзлаштиришди, икки мавсумда 65 гектар майдонга эга бўлишди.

Янги ўзлаштирилганига қарамай, биринчи йилиёқ гектаридан 30 центнердан ҳосил етиштиришди. Иккинчи 1973 йили эса 33 центнердан етказилди. Бу йилги ҳосил қанча бўлдийкин? Унинг звеносига яқинлашардигу, шу фикр қизиқтирарди.

Марияни звено дала шийпонида оқ дуррасидан танидик. Улар уч-тўрт киши нималар ҳақидадир сўзлашиб туришарди. Якка оёқ йўл ёқалаб шийпонга кириб борамиз. Эски қадрдонларни кўрганда чеҳрасида болаларча қувонч пайдо бўладиган, қучоқ очиб қарши оладиган одати бор эди, унинг.

— Қутлуғ кунларда дўстларни йўқлаш бу яхши одат. — Мария гапириб юриб шинамгина шийпонга таклиф этарди бизни. Пештоқда «Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мария Ковалева бошқараётган звено» сўзлари ёзиб қўйилган. Звено аъзолари гектаридан 35 центнердан «оқ олтин» етиштириш юзасидан мажбурият олишган. Бу ёзувларни кўздан ўтказганимизда Мария:

— Йил бошида шунга аҳд қилган эдик. — У бу сўзни пахта пайкалларига тикилиб айтди.

— Мўлжалдан оширдик, — қўшиб қўйди унинг сўзига сувчи Мадраҳим Абдураҳимов. Мария «Ҳай-ҳай, ҳали мақтанишга эрта» дегандай унга жилмайиб қараб қўйди. Бўлмаса Мадраҳим звено бошлиғи ҳақида тўлиб-тошиб гапириш тараддудида эди.

Республикада хизмат кўрсатган механизатор, тракторчиларнинг устози, қанча-қанча механизатор қизларга техника тилини ўргатган оловқалб аёлнинг қилаётган ишлари ҳақиқатан ҳам тўлқинланиб сўзлашга арзийди.

Янги ер ўзлаштириш шер йигитнинг иши деймиз. Йўқ, Мария бир ўзи, кўплар келишдан бош тортган адирни ўзлаштиришга бел боғлади. Ана шу турган трактори билан адир бағрини очди. Ўзи чигит экди, кўпйиллик тажрибасини, бутун маҳоратини ишлатиб, меҳр билан уни парвариш қилди. Ўша дастлабки йили рўпарамиздаги пайкалда бўлгандик. Ғўза қатор ораларидан тракторини юргизиб келаётган Марияни ҳозирги туриши билан таққослайман. Назаримда ёшаргандай. Меҳнат зафари қувончими, кўнгил кенглиги, бағри дарёлиги ҳислатлариданми, унинг чеҳрасидан нур ёғилиб турарди.

Звено бошлиғининг вақти зиқ. У шудгорга ошиқарди. «Ишни икки сменада ташкил қилмасак бўлмас. Тунда ҳам ўтказамиз» дерди. Бунинг учун шай турган бедови — тракторига меҳр билан боқиб қўярди.

Дарҳақиқат деҳқоннинг тиғиз бўлмаган вақти кам. Бугун шудгор дейди, уни кўнгилдагидай бажариб қўйиб кейин техникани ремонт қилишга тушади, Мария ўз техникасини ўзи ремонт қилади. Пахта териш машинасини ҳам ўзи ремонтдан чиқарган эди. Шунинг учун ҳам терим мавсумида машина инжиқлик қилмади, капитани эса ҳосилнинг қарийб ҳаммасини машинада териб олди. Мария суҳбатни давом эттиролмай тракторига ўтиришга мажбур бўлди. Ахир келаси йили ҳам юқори ҳосил олиши керак.

Ҳамиша зафар ёр бўлсин, пахта устаси, механизаторлар султони Мария!

Ф. УСМОНОВА
«Бўка» совхози.

Ҳосил байрами қатнашчилари хўжаликларимизда етиштирилган сабзавот, полиз экинлари маҳсулоти ва ширин-шакар меваларнинг намуналарини кўриб ғоят мамнун бўлишди. Суратларда: (чапда) республикамизнинг донгдор кишилари, (ўртада) байрам колоннаси ва (ўнгда) Тошкент область Орджоникидзе районидаги Ленин номли колхознинг теплицасида етиштирилган лимон намойиш қилинмоқда.

ЧАРОҒОН ҚИШЛОҚ

Партия Программасида илгари сурилган асосий проблемалардан бири қишлоқларни социал тараққиёт плани асосида комплекс ривожлантириш, колхоз ва совхозлар фаолиятини ана шу муҳим ва шарафли вазифага қаратишдан иборат эди.

Бу улкан режаларни амалга ошириш йўлида совет қишлоғи дадил одим ташлади. Эндиликда архитектура қурилиши қиёфаси ва кўрки жиҳатидан шаҳардан фарқ қилмайдиган қишлоқлар сони кўпайиб кетди. Юқори Чирчиқ районидаги Бордонкўл қишлоғи ана шулардан биридир. Ўтган йили қишлоқ Совети ўз территориясидаги хўжаликлар, корхона ва ташкилотлар экономикасини мустаҳкамлаш, ободонлаштириш ишларини йўлга қўйиш бўйича Иттифоқ миқёсидаги мукофотга сазовор бўлди. Қишлоқ Совети бу йил ҳам экономика ва комплекс қурилиш жиҳатидан диққатга сазовор ишлар қилмоқда.

Қуйида қишлоқ Совети ижроия комитетининг раиси Туроб САПАРОВ қишлоқда қўлга киритилаётган ютуқлар ҳақида ҳикоя қилади.

Бордонкўл. Бу номнинг ўзигина илгари ана шу жойлар қамишзор ва тўқайзорлардан иборат эканлигини кўрсатади. Инсон қадами етгач бу қишлоқдаги ботқоқликлар ўрнини гўзал хиёбонлар, бепоён экин далалари, чиройли турар-жойлар эгаллади. Мен қишлоғимиз тарихини бирмабир ҳикоя қилмоқчи эмасман, Чунки унинг илгариги ҳаёт йўли Совет ҳукумати барпо этилгунга қадар ночорлик ҳиссини тотган бошқа қишлоқлардан фарқ қилмайди. Бордонкўлнинг бугунги қиёфаси ҳар қандай кишини тўлқинлантиради.

Узоққа бормай, қишлоқ территориясида жойлашган «Политотдел», «Ленинский путь» колхозларининг фаолиятига назар ташлайлик. Бу хўжаликларда ҳар бир оила шинам уйларда фаровон ҳаёт кечиряпти. Энди хонадонларда аёллар тандирга энгашиб, хўл ўтин пуфлашмайди. Уй бекалари газда ёпилган бўрсилдоқ нонларни дастурхонга тортиқ қилишади. Колхозчилар жўшқин меҳнатдан сўнг кутубхоналарда, клубларда маданий ҳордиқ чиқаришади. Боғча ва яслиларда яйраётган кичкинтойларни айтмайсизми?

Ҳа, қишлоғимиз қиёфаси тубдан ўзгарди. Равон кўчалар, кўркли хиёбонлар... Буларнинг ҳаммаси шу қишлоқ кишиларининг меҳнати туфайлидир.

Бордонкўлда аҳолининг маданий даражасини ошириш, унга медицина хизмати кўрсатишни яхшилаш юзасидан ҳам кўп ишлар амалга ошди. Саккизта мактаб, иккита участка касалхонаси, фельдшер-акушерлик пунктлари, қишлоқ савдо маркази ва 30 та савдо ҳамда умумий овқатланиш корхоналари, маиший хизмат кўрсатиш муассасалари, 6 клуб, маданият саройи ва бир неча кутубхоналар қишлоқ меҳнаткашлари хизматида.

Қишлоқда маданий-маиший муассасалар биноларини, қўшимча синфхоналарни қуриш ишлари ҳам план асосида амалга оширилмоқда. Бундай қурилишлар асосан корхона ва ташкилотларнинг маблағларини ягона фондга жамлаш туфайли бажарилаётир. 18-мактаб биносига 150 ўринли қўшимча синф хоналари қурилди. Шу хўжаликда янги сув тармоқлари ўтказилди, борлари ремонтдан чиқарилди. «Ленинский путь» участкасида уч километр узунликдаги йўл асфальтланди. Луб заводи посёлкасидаги аҳоли пунктлари табиий газ билан таъминланди.

Қишлоқ Совети ўз зиммаларига индивидуал мажбурият олган депутатлар ўртасида мусобақа уюштирди. Масалан, депутат Эркин Умаралиев ҳар гектар майдондан 42 центнердан пахта ва 200 центнердан каноп олишга аҳд қилган эди. Унинг бригадаси бу топшириқни муваффақият билан бажарди. С. Юнусов, М. Олимова, У. Юсупов, О. Умаров сингари депутатлар ҳам ўз зиммаларидаги топшириқларни шараф билан бажармоқдалар.

Шу кунларда қишлоқ Совети ижроия комитети депутатларнинг активлигида халқ хўжалигининг барча план ва мажбуриятларини ўз вақтида бажариб, қишлоқда ободончиликни янада ривожлантириш, аҳоли турмуш фаровонлигини юксалтириш йўлида фидокорлик билан меҳнат қилмоқда.

ҲОСИЛ БАЙРАМИ — МЕҲНАТ БАЙРАМИ

(Боши 1-бетда)

Машиналар овози тиниши билан отчопар осмонида «ЯК—12» самолёти пайдо бўлади. Спортчи авиаторлар СССР, Ўзбекистон ССР байроқлари ҳамда «Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги» сўзлари ёзилган паннони олиб ўтадилар. Уларнинг маҳоратига ҳамма қойил. Самолёт кўкда бир неча бор чарх уриб сўнг кўздан йироқлашади. Энди осмонда парашютлар қуббаси пайдо бўлган эди. Парашютчи йигит ва қизлар 1200—1400 метр баландликдан туриб ерга аниқ сакраш бўйича ўзаро мусобақани бошлаб юборишди. Мусобақаларда СССР спорт мастери, биринчи класс парашютчи Абдулла Фасхуддинов, СССР спорт мастери Юрий Бесстрашнов каби спортчилар ўз маҳоратларини намойиш қилдилар.

Байрам қатнашчилари чавандозлар мусобақасини зўр қизиқиш билан кузатдилар. Улар «Қиз қувмоқ», тўсиқлардан ошиб ўтиш, пойга каби машқ программаларини маҳорат билан ижро этдилар. Бу мусобақаларда «Пахтакор» жамияти терма командаси, Тошкент область от спорти маҳорати олий мактаби спортчилари кўпгина совринларни қўлга киритдилар.

Байрамнинг иккинчи кунида ҳам чавандозлар мусобақаси авжига минди. Тўрт минг метрлик масофага биринчи бўлиб етиб келган областимизнинг уста чавандози Худойберган Умурзоқов биринчи совринга сазовор бўлди. «Човгон» от спорти мусобақасида ҳам областимиз вакилларининг қўли баланд келди.

Шуниси қувончлики, спортнинг бошқа турларида ҳам областимиз вакилларининг устунлиги алоҳида сезилиб турди. Мотоциклчилар пойгасида иштирок этган 30 спортчининг кўпчилиги областимиз спортчилари эди. Улар икки километрлик масофага ўзаро мусобақалашдилар. Бунда чирчиқлик мотоспортчилар ғолиб чиқишди.

Отчопарнинг очиқ эстрада саҳналари санъаткорлар ихтиёрида бўлди. Республикамизнинг барча областларидан келган машҳур хонанда ва созандалар, бадиий ҳаваскорлик коллективлари икки кун давомида ҳосил байрами қатнашчилари хизматида бўлишди. Бухоролик дорбозлар, наманганлик полвонлар иштирокида уюштирилган томошаларни минг-минглаб кишилар зўр қизиқиш билан томоша қилдилар.

Концертлар ва томошалардан сўнг деҳқонлар бир пиёла чой устида ўзаро суҳбат қилдилар. Хиёбон ва йўлкалар бўйида 1200 ўринли кўчма ошхоналар ишлаб турди. 20 жойда ош дамланди. 50 жойда кабоб пиширилди. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан савдо қилаётган дўконлар пештахталари ноз-неъматларга тўлиб-тошди. Ҳосил байрамида қувнаб дам олган деҳқонлар янги-янги режа ва ниятлар билан ўз она қишлоқларига қайтмоқдалар.

Ж. НОСИРОВ.

РЕСПУБЛИКА ПЕДИАТРЛАРИНИНГ I СЪЕЗДИГА

ФАРЗАНДЛАРИМИЗ САЛОМАТЛИГИ ЙЎЛИДА

Кейинги йилларда республикамизнинг шаҳар ва қишлоқларида она ва болалар соғлиғини муҳофаза қилиш муассасалари (туғруқхоналар, консультациялар, болалар санаторийлари ва касалхоналари, ўрмон-мактаб ҳамда шу кабилар) сони ортиб, тиббий хизмат кўрсатиш тубдан яхшиланди.

Улуғ Октябрь революциясидан олдин эса аҳвол тамоман ўзгача эди. Ҳомиладор аёлларга деярли ҳеч қандай медицина ёрдами кўрсатилмасди. Натижада оналар ва болалар ўртасида ўлим анча кўп эди. Ҳар 1000 гўдакдан 300—350 киши бир ёшга етмай ўлиб кетарди.

Революциядан кейингина аёллар ва болалар соғлиғини сақлашнинг янги системаси вужудга келди. Оналик ва болаликни муҳофаза қилиш бўйича барча тадбирлар бутун мамлакат миқёсида олиб борилди.

Серқуёш республикамизда ҳам дастлабки йиллардаёқ аёллар консультациялари, туғруқхона, ясли ва боғчалар, болалар уйлари кўплаб очила бошланди. 1924 йилда 12 та боғча бўлиб, уларда 687 кичкинтой тарбия топди. 6 та болалар уйи 225 ўғил-қизни ўз бағрига олди.

Оналик ва болаликни муҳофаза қилиш юзасидан давлат муассасаларининг ташкил қилиниши катта сиёсий ва иқтисодий аҳамият касб этди. Бу муассасалар оналарга фақат болани ўстириш учунгина ёрдам бермасдан, балки уларга меҳнат қилишга, жамият ҳаётида ва давлатни идора қилишда актив иштирок этиш имконини берди.

1927 йилда Тошкент шаҳрида оналар ва болаликни муҳофаза қилиш Ўзбек давлат илмий-текшириш институтини очиш тўғрисида қарор қабул қилинди. Ҳозир республикамизда 13 та илмий-текшириш институти, шу жумладан янги очилган акушерлик ва гинекология илмий-текшириш институти ишлаб турибди.

Республикада 30000 врач ишлайди. Шулардан 4000 киши педиатрлардир. Оналар ва болаларни муҳофаза қилишда СССР Медицина Фанлари академиясининг мухбир аъзоси С. Шамсиев, медицина фанлари докторлари К. Тагиров, Х. Юнусова, С. Юлдашева, Э. Маҳмудов, М. Нуриддинов, И. Бодня, В. Болобонкин, М. Мирзамуҳамедов ва бошқа медик олимларнинг хизматлари каттадир.

Тўққизинчи беш йиллик халқ хўжалик планларида соғлиқни сақлаш тармоқларига, медицина ёрдамининг ҳамма турларини ривожлантиришга ҳам алоҳида аҳамият берилди. 1975 йилнинг охирига бориб, республикамиз шифохоналаридаги ўринлар сони 142500 тага етказилади, врачлар сони эса 35000 кишига кўпаяди, ўрта медицина ходимларининг сони эса 110000 кишини ташкил этади.

Бизда ҳамма яхши нарсалар умидимиз, бахт-иқболимиз, келажагимиз бўлган болалар учун! Улар ёшликдан соғлом, бақувват ва қувноқ ўсиб-улғаяверадилар. Бунинг учун партия ва ҳукуматимиз ҳамма шарт-шароитларни яратиб берган.

М. САЪДУЛЛАЕВА,
Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги оналар ва болаларни даволаш ҳамда профилактик ёрдам бериш Бошқармасининг бошлиғи.

Пойтахтимиз меҳнаткашлари «Ҳосил байрами»ни зўр шодиёналик билан нишонладилар. Спорт ўйинлари, бой программадаги концертлар, саҳна усталарининг чиқишлари байрамга тағин файз киритди.

Суратда: Тошкент отчопарида миллий ўйинлар.

А. Абалян фотолари.

ЯХШИДАН БОҒ ҚОЛАДИ

Кузги кўчат ойлиги шаҳримиз бўйлаб кун сайин қизиб боряпти. Ҳаволар ҳам яна очилиб кетди. Кўчат ўтқазиш, боғ яратиш куйига тушган кишилар учун бу айниқса қўл келмоқда. Улар вақтни ғанимат билиб, ўз маҳаллаларида, уйларининг атрофларида ва ҳовлиларида янги боғ-роғлар, гулзорлар ташкил этмоқдалар.

Бу йил кузда Тошкентнинг турар-жой микрорайонларида ва сергавжум жойларида янгидан 25 та ҳиёбон бунёд этилади. Улар 34 гектарлик умумий майдонни эгаллайди. Айниқса, Собир Раҳимов ва Октябрь районларида яшил ҳиёбонларни кўпайтиришга алоҳида аҳамият берилмоқда. Янги очилган Аҳмад Дониш кўчаси бўйларида, янги цирк атрофларида ҳадемай ям-яшил боғ-роғлар пайдо бўлади.

— Боғ-роғлар яратиш ишқига тушган кишилар учун биз кўп миқдорда манзарали ва мевали дарахт кўчатлари, гул ниҳоллари етказиб бермоқдамиз, — дейди манзарали боғдорчилик совхози директори И. Кучмишов. — Ойлик давомида 200 минг туп дарахт, 800 минг тупдан кўпроқ яшил буталар ва гул ниҳоллари ўтқазилади. Тошкентда янги турар-жой массивлари, кўчалар ва ҳиёбонлар кўплаб очилаётганлиги учун Андижон, Наманган, Фарғона областларидан ҳам ниҳоллар келтирилмоқда. Қардош область боғбонлари юборган кўчатлардан кўплаб ўтқазилмоқда.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

БУГУН РАКЕТА ҚЎШИНЛАРИ ВА АРТИЛЛЕРИЯ КУНИ

Ракета қўшинлари жангчилари ва артиллериячилар бепоён Ватанимиз чегараларининг дахлсизлигини кўз қорачиғидек сақлашда асосий куч ҳисобланадилар. Ҳозир ҳарбий қўшинларнинг бу турлари энг замонавий техника воситалари билан қуролланган. Ракетачилар ва артиллериячилар ҳарбий техникани моҳирлик билан бошқариб, ҳарбий машқларда ўз маҳоратларини кўрсатмоқдалар.

Ракета қўшинларининг Н-қисми шахсий состави жангчилари ўз байрамларига ҳарбий ва сиёсий тайёргарликда ажойиб ютуқларни қўлга киритган ҳолда келдилар. Улар совет кишиларининг тинч яратувчилик меҳнатларини кечаю-кундуз ҳушёр туриб қўриқламоқдалар. Барча техника воситаларини жангавор тайёр ҳолда сақламоқдалар.

Ракетачилар орасида мусобақа аълочилари оз эмас. Туркистон ҳарбий округи ракета қўшинлари жангчиси Александр Соголаев илғорларнинг бири. Комсомол аъзоси, аълочи ракетачи Александр Соголаев ўтказилаётган машқларда актив қатнашиб, ўз маҳоратини ой сайин оширмоқда. Чапдаги суратда сиз аълочи ракетачи А. Соголаевни кўриб турибсиз. Ўнгда эса рекаталарга техника хизмати кўрсатишга тайёргарлик кўрилмоқда.

А. Асанов ва А. Овчинников фотолари, ТАСС фотохроникаси.

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — МОСКВА. 18.05 — ТОШКЕНТ. 18.15 — «Доим тайёр». 18.45 — Бугун — ракета қўшинлари ва артиллериячилар куни. 19.05 — **«Ахборот»**. 19.20 — **Ленин ва Узбекистон** (телефильм) 20.10 — Халқ контроли экрани. 20.40 — **«Ахборот»**. 21.00 — Илғорлар минбари. 21.15 — Концерт. 22.00 — **«Вақт»** 22.30 — **Ғалабангиз муборак. Тожикистон пахтакорлари.** ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 18.05 — МОСКВА. 18.35 — Жилолар. 19.05 — Янгиликлар. 19.15 — СССР соғлиқни сақлаш министри академик Б. В. Петровский билан суҳбат. 19.45 — 1974 йил қўшиқлари. 20.00 — Бугун — ракета қўшинлари ва артиллериячилар куни. 20.15 — Концерт. 20.45 — **Осмон калити** (бадиий фильм). 22.00 — Ўзбекистон 50 йиллиги» бадиий кўргазмасидан репортаж (Тошкент). 22.30 — Концерт. 24.00 — Спорт кундалиги. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — ТОШКЕНТ. 19.30 — Телефильм. 20.00 — Ҳужжатли фильм. 20.55 — Ракетачилар (телеочерк). 21.05 — Тошкент янгиликлари. 21.30 — **Ока ўғлони** (телефильмнинг 1-серияси).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 19/XI да **Дон Карлос**, 20/XI да **Танавор**, 21/XI да **Лайли ва Мажнун.**

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА 19/XI да **Шоҳ Эдип**, 20/XI да **Абу Райҳон Беруний.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 20/XI да **Ҳижрон**, 21/XI да **Ужарлар**, 22/XI да **Хонума хоним.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 19/XI да **Ойдин**, (16.00), 20/XI да — **Биринчи бўса** (16.00).

КИНО

Софдил — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Қора ботинкали новча киши — «ДРУЖБА», «ҚОЗОҒИСТОН» (тоқ соатларда), «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли, «ВОСТОК», «МОСКВА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Шимол рапсодияси — «НУКУС» (11.00, 21.00). **Митти қайиқча** (кундуз ва кечқурун).

АТОҚЛИ АДИБ

Александр Андреевич Удалов 60 ёшга тўлди. Унинг табаррук ёши диёримиз олтин тўйи кунларида ўтмоқда. Юбиляр адибнинг бутун ҳаёти, ижодий йўли жонажон республикамиз ҳаёти билан чамбарчас боғланган.

Адибнинг ижодий фаолияти 1936 йилда эълон қилинган биринчи «Жасорат» ҳикоясидан бошланади. У республикамизнинг турли жойларида бўлиб ишчилар, қишлоқ меҳнаткашларининг ҳаётини ўрганади. Улар ҳақида очерклар ва ҳикоялар эълон қилади. Улуғ Ватан уруши бошланганда Александр Удалов кўп қаламкашлар сингари фронтга йўл олади. Жанг майдонларида бир қўлида қурол, бир қўлида қалам билан немис-фашист босқинчиларга қарши олиб борилган жангларда қатнашади. Улуғ Ватан урушидан кейин яна республикамизга қайтиб ижодий иш билан шуғулланади.

Александр Удалов ўзининг ижодий ишини жамоат иши билан чамбарчас боғлаб олиб бормоқда. Ўз билими, қобилиятини ёш ижодкорларни тарбиялашга, уларнинг ижодий юксалишларига кўмаклашишга сарфлаб келмоқда. У бир неча йил республикамизда нашр этиб келинаётган «Звезда востока» журналида бош редактор бўлиб ишлади. Кўп йиллардан буён Ёзувчилар союзининг раҳбарлардан бири сифатида хизмат қилиб келмоқда.

Талантли адиб йирик эпик асарлар устида қалам тебратиб, ўз маҳоратини оширди. Унинг «Сабр косаси», «Мангу муҳаббат» романлари, шунингдек «Марина», «Бутун қалбдан», «Биринчи қор» ва «Ёз кунларининг бирида» қиссалари республикамиздагина эмас, ундан ташқарида ҳам кенг китобхонлар томонидан севилиб ўқилмоқда. Унинг асарларидаги қаҳрамонлар кўпмиллатли совет халқининг вакиллари, коммунистик жамиятнинг актив қурувчиларидир. Удалов ҳар бир қаҳрамоннинг ҳаётини қаламга олар экан, унинг ҳаётга бўлган муносабати, кишиларга бўлган дўстлиги, шахсий ишини жамоат иши билан, коммунистик жамият қураётган халқимизнинг улкан ишлари билан боғлаб олиб бораётган томонларига катта эътибор беради. Унинг «Сабр косаси» романидаги қаҳрамонлар ана шундай жасоратли ватанпарвар кишилардир.

Александр Удалов ўзининг очерк ва ҳикояларида ҳам оддий кишиларнинг ҳаётини тасвирлайди. Хоҳ корхонада, хоҳ далада бўлмасин инсон ўз бурчини қандай бажараётганлиги, ўз зиммасидаги вазифани бажариш учун ички дунёси қандай эканлигини кўрсатишга ҳаракат қилади. Удалов асарлари ёрқин образлар ифодаларидан сайқал топади. Шунинг учун ҳам унинг асарлари севиб ўқиб келинмоқда. Александр Удалов талантли таржимон сифатида ҳам китобхонлар орасида машҳур. У бир қанча ўзбек ёзувчиларининг йирик асарларини рус тилига таржима қилиб нашр эттирди.

Александр Удаловнинг хизматлари партия, ҳукуматимиз томонидан юксак тақдирланган. У Меҳнат Қизил Байроқ ва Ҳурмат белгиси орденлари ва бир қанча медаллар билан мукофотланган.

Кеча пойтахтимиз жамоатчилиги Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси, коммунист қалам соҳиби республика Ёзувчилар союзи правлениеси раисининг ўринбосари Александр Удаловнинг 60 йиллигини кенг нишонлади. Биз ҳам уни муборакбод этиб, юбилярга сиҳат-саломатлик ва ижодий муваффақиятлар тилаймиз. Унга ҳамма вақт бардам бўлинг, ижодингиз диёримиз чаманларидай гуллаб-яшнайберсин деймиз.

НАЗАРМАТ.

МУКОФОТ

(ИНТЕРМЕДИЯ)

(Бошлиқ ўз хонасида қоғоз титкилаш билан овора. Хонага Ғайиржон Кўролмасов киради).

ҒАЙИРЖОН. **(Сохта кулиб).** Сўраган ҳужжатларингизни олиб келгандим.

БОШЛИҚ. Жудаям яхши **(Ҳужжатларни олиб).** Қани бу ёққа ўтиринг-чи. **(Ғайиржон стулга омонатгина ўтиради).** Хўш, сиздан бир нарсани сўрасам бўладими?

ҒАЙИРЖОН. **(Тиржайиб).** Бош устига, сўрайверинг. Жоним билан жавоб бераман.

БОШЛИҚ. Бошқарма биздан беш кишини мукофотламоқчи. Шунга кимларни тавсия қилсак бўлади. Ҳарқалай сиз бу ерда кўп йиллардан бери ишлайсиз. **(Кулиб).** Мен бўлсам бу ерга яқинда келганман. Кўпчиликни яхши билмайман.

ҒАЙИРЖОН. Бир нима дейишга ҳайронман. **(Кулиб).** Кечирасиз, сўраганнинг айби йўқ, дейишади. Ўзингиз кимларни тавсия қилмоқчисиз.

БОШЛИҚ. **(Кулиб).** Раҳим отани, Рузвон аяни, Нафисахонни ва Қодиржонларни мўлжаллаб турибман. Чунки улар топширилган ишларнинг ҳаммасини кўнгилдагидай қилиб бажариб келишмоқда.

ҒАЙИРЖОН. **(Ранги ўчиб).** Асло, уларни мукофотга тавсия қила кўрманг. **(Шошиб).** Мен сизга айтсам, ана шу одамлардан иложи борича четроқ юрган маъқулроқ. Чунки, тузингизни ичиб, тузлиғингизга туфурадиганлардан булар. **(Сохта тиржайиб)** Ундан кейин, Раҳим отанинг ёши анча ерга бориб қолган, унга мукофотнинг нима кераги бор. Рузвон аянинг эса егани олдида, емагани кетида. Сиз билан менга ўхшаган бешта девдай ўғли бор. Ўшаларнинг топгани ҳам етарли. Хўш, Нафисахонга келсак, унинг ҳали ҳеч нарсадан камчилиги йўқ, отаси катта бир бошқарманинг бошлиғи, топар-тутари яхши. Мукофотга зор эмас. **(Ўйлаб)** Қодиржон тўғрисида гапиришнинг ҳожати ҳам йўқ. У кечагина ишга келган.

БОШЛИҚ. **(Энсаси қотиб).** Шунақа денг. Унда кимларни тавсия қилиш керак?

ҒАЙИРЖОН. **(Кулиб).** Тантивой, Зиқнахон, Кулмасжонлар мукофотланишса ёмон бўлмасди. **(Айёрлик билан).** Шу қаторда мен ҳам мана шу даргоҳда анча йиллардан бери ишлаб келмоқдаман. **(Муғомбирлик билан).** Олдиндан айтиб қўяй. Тағин мени мукофотга тавсия қилиб юрманг. Гап-сўз кўпайиб кетиши мумкин.

БОШЛИҚ. **(Кесатиб).** Хотиржам бўлаверинг. Сиз ва сизнинг айтган одамларингиз бундан мустасно бўладилар.

ҒАЙИРЖОН. Ундай бўлса бизга узр. **(Чиқиб кетади).**

* * *

(Коридорда Ғайиржон Раҳим ота билан гаплашмоқда).

ҒАЙИРЖОН. **(Кўзига ёш олиб).** Сизнинг дилингизни ранжитмоқчи эмасдим-у, аммо аччиқ бўлсаям ҳақиқатни айтишга мажбурман. **(Куйиниб).** Кўп йиллик самарали меҳнатларингиз учун юқоридан сизни мукофотга лойиқ дейишсаю, бошлиғимиз ўйламай-нетмай рўйхатдан сизнинг номингизни ўчириб ташласа-я! **(Мўғомбирлик билан).** Шу ҳам инсофданми?

РАҲИМ ОТА. **(Ўйлаб).** Ёлғон гапирмаяпсанми?

ҒАЙИРЖОН. **(Шошиб).** Ёлғон гапирсам тилим қирқилсин. **(У ёқ бу ёққа қараб)** Темирни қизиғида босиб қолиш керак. Бўлмасам қуруқ қоласиз. **(Раҳим ота қўлини силтаб кетади. Ғайиржон ҳурсанд бўлиб).** Калласи айниган чолни роса бопладим. Бундан буёнги бўладиган маш-машани мазза қилиб томоша қиладиган бўлдимда. **(Қодиржонга кўзи тушиб).** Ия, ия, ана яна биттаси келяпти. Ҳозир униям бир боплайман.

ҚОДИР. Бу ерда нима қилиб турибсиз?

ҒАЙИРЖОН. Сизларнинг ташвишларингизни чекиб турибман.

ҚОДИР. Қизиқ. Билсак бўладими? Қанақа ташвиш экан ўзи?

ҒАЙИРЖОН. Айтардим-у, барибир ишонмайсан-да! **(Хўрсиниб).** Биласанми, сени мен ўз укамдай яхши кўраман.

ҚОДИР. Айтадиган гапингизни тезроқ айта қолинг.

ҒАЙИРЖОН. **(Бепарво).** Гапни нимадан бошласам экан. **(Хўрсиниб).** Хуллас, гапнинг очиғини айтганда, бошқармадан бизни бошлиғимизга қўнғироқ қилиб, сизлардан уч-тўрт кишини мукофотламоқчимиз, шуларнинг рўйхатини берсангиз деб сўрашган эди.

ҚОДИРЖОН. Хўш?!

ҒАЙИРЖОН. Мана шу рўйхатда сенинг фамилиянг ҳам бор эди. Лекин нечундир бошлиқ сенинг фамилиянгни рўйхатдан ўчириб ташлади.

ҚОДИРЖОН. Нима учун?

ҒАЙИРЖОН. **(Айёрлик билан).** Сабабини билмайману, лекин ҳар хил гапларга қараганда бошлиққа ёқмай қолганмишсан. Бундан ташқари ковушингни тўғирлаб қўйиш нияти ҳам йўқ эмасмуш. **(Сохта кулиб).** Кечагина келган одам сен билан менинг қадримга етармиди?!

ҚОДИРЖОН. **(Хаёлга чўмиб).** Ҳа, майли, бу тўғрида кейин гаплашамиз. **(Чиқиб кетади).**

ҒАЙИРЖОН. **(Хурсанд).** Яна биттасининг кўнглигига ғул-ғула солиб қўйдим. **(Шу пайт ичкаридан чиққан бошлиқ Ғайиржоннинг гапини эшитиб тўхтайди).** Бошқалар мукофотни олиб кетишаверишсину, мен қараб турайми. Йўқ, мен бунга йўл қўймайман. **(Куйиниб)** Ораларингиздан қора мушукни шундай йўрғалатиб ўтказайки, ўзларинг билмай қолларинг. Сенлар бир-бирларингни қанча кўп ғажисаларинг, мен шунча кўп мукофот олган бўламан. **(Қотиб-қотиб кулади ва бирдан бошлиққа кўзи тушиб турган ерида қотиб қолади).**

БОШЛИҚ. **(Энсаси қотиб)** Кўпам қайғураверманг. Сизгаям мукофот бор!

ҒАЙИРЖОН. **(Ҳовлиқиб).** Ростданми?!

БОШЛИҚ. Ҳа, рост. Иғвогарлигингиз учун «Ҳайфсан» деган мукофотни сизга берамиз.

ҒАЙИРЖОН. Нима?! **(Ҳолсизланиб полга ўтириб қолади).**

Мирҳосил ТЎРАБЕКОВ.

СПОРТ ◆ СПОРТ ◆ СПОРТ ◆ СПОРТ ◆ СПОРТ

МЕДАЛЬ ЭГАЛАРИ МАЪЛУМ

«Пахтакор» ва «Спартак» командалари учрашуви ҳар галгидек бу гал ҳам кескин кураш билан ўтди. Учрашувнинг дастлабки дақиқаларидаёқ пахтакорчилар ҳужумга зўр бериб меҳмонларни шошириб қўймоқчи бўлишди. Аммо «Спартак» вазмин ҳаракат қилиб ҳар бир вазиятдан унумли фойдалана олди. Ҳужумни «Пахтакор» қилди-ю, аммо голни спартакчилар киритди.

Бешинчи минутда меҳмонлар бурчакдан тепган тўпни ҳимоячиларимиз жарима майдонидан узоқлаштира олмадилар. Минаев тўпни зарб билан дарвозага йўналтирди.

Голдан кейин дарвозабон Филатов негадир ўзини йўқотиб қўйди. Ҳатто 25—30 метр олисдан туриб Пискарев тепган тўпни ҳам ушлаб ололмади.

Пахтакорчилар ҳисобни бунчалик тез ўзгаришини кутишмаган эди. Улар энди бор кучлари билан яна ҳужумга ташландилар. Хэдзипанакис, Федоров, Исоқов зарбаларини спартакчилар дарвозабони Медников маҳорат билан қайтарди. Ҳатто у 11 метрлик жарима тўпини ҳам ушлаб қола олди.

Пахтакорчилар асабий ҳаракат қилиб айрим дақиқаларда ҳимояни унутиб қўйдилар. Бунинг эвазига яна бир тўп билан жазоландилар. Шу тариқа командамиз чемпионатнинг сўнгги турида 0:3 ҳисобида ютқазиб қўйди.

Чемпионатнинг бронза медали «Черноморец» командасига насиб бўлди. Одесса спорчилари Тбилисида маҳаллий динамочилар билан учрашиб, 0:2 ҳисобида мағлубиятга учрадилар: «Карпати» — «Динамо» М. — 4:1, «Арарат» — «Нистру» — 2:1, «Шахтёр» — «Торпедо» — 0:2, «Днепр»—«Зенит»—1:1, «Заря»—ЦСКА — 0:0 ҳисобида якунланди. «Қайрат» футболчилари ўз майдонларида Киев динамочилари устидан 2:1 ҳисобида ғолиб чиққан бўлишларига қарамай, ҳамон хавфли зонада турибди.

Ҳозир олий лига командалари турнир жадвалида қуйидагича жойлашишган.

	У	Ю	Д	М	Т	О
«Динамо» К	29	14	12	3	49-22	40
«Спартак»	30	15	9	6	41-23	39
«Черноморец»	30	12	11	7	35-31	35
«Торпедо»	30	13	7	10	35-28	33
«Динамо» М.	30	10	11	9	42-33	31
«Арарат»	29	10	10	9	35-28	30
«Пахтакор»	30	10	10	10	45-44	30
«Зенит»	29	7	15	7	34-41	29
«Днепр»	30	9	11	10	31-39	29
«Карпати»	30	8	12	11	33-33	28
«Шахтёр»	29	8	12	9	31-33	28
«Динамо» Т	29	7	14	8	26-32	28
ЦСКА	30	7	12	11	28—33	26
«Заря»	29	8	10	11	30-38	26
«Қайрат»	30	8	10	12	37-47	26
«Нистру»	30	4	8	18	32-59	16

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ЯҚИН ШАРҚДАГИ АҲВОЛ

ДАМАШҚ, 18 ноябрь. (ТАСС). Яқин Шарқдаги аҳвол тўғрисида бу ерда Сурия Араб Республикаси Бош министрининг ўринбосари ва ташқи ишлар министрининг баёноти эълон қилинди.

Ўтган кунлар давомида Исроил Сурияга қарши ғазабли кампания бошлади, дейилади баёнотда. Исроил Сурияга қарши бошламоқчи бўлган агрессиясини шундай шовқин-сурон билан ниқобламоқчи бўлади. Айни вақтда Исроил ўз халқининг диққат-эътиборини ички проблемалардан четга буришга, Сурия томонидан гўё хавф-хатар бор, деган гапга эътиборни жалб этишга уринмоқда.

Сурия Араб Республикаси ўт очишни тўхтатиш тўғрисидаги мажбуриятга содиқ эканлигини яна бир марта таъкидлаб ўтади ва Исроил томонидан бўладиган ҳар қандай агрессияга кучли ва қатъий зарба беришини билдиради.

БАЙРУТ, 18 ноябрь. (ТАСС). Ливан Бош министри Р. Солиҳ мудофаа министри Ж. Скаф ҳамда Ливан армиясининг олий офицерлари билан шошилинч кенгаш ўтказди. Кенгашда Исроилнинг ҳарбий тайёргарлиги муносабати билан Яқин Шарқда вазият кескинлашганлиги муҳокама қилинди. Мамлакат жанубининг мудофаасини кучайтиришга қарор қилинганлиги хабар берилади. Бу ерда Ливан қисмлари тўла жанговар ҳолга келтирилди.

Исроил Ливанга қарши қуролли иғвогарликларини давом эттирмоқда. Мудофаа министрлигининг хабар беришича, Исроил армиясининг бўлинмаси шанба куни Айта Аш-Шаоб қишлоғи районида Ливан территориясига суқилиб киришга уринган. Ливан қисмлари душманга қараб ўт очганлар ва уни чекинишга мажбур этганлар.

ПХР. Прушковдаги «1-Май» номли станоксозлик комбинати маҳсулотини жаҳоннинг ўнларча мамлакатларида учратиш мумкин. Айни кунларда корхона аҳли СССР буюртмасига асосан бошқарувчи пармалаш станокларини ишлаб чиқармоқда. Суратда: йиғув цехида.

ЦАФ-ТАСС фотоси.

ПОРТУГАЛИЯ ДАВЛАТ КЕНГАШИНИНГ ҚАРОРИ

ЛИССАБОН, 18 ноябрь. (ТАСС). Португалия давлат кенгаши ўзининг сўнгги мажлисида Яшил Бурун ороллари учун Португалия олий комиссари лавозимини таъсис этишга қарор қилди.

Бундан ташқари, 1975 йил март ойида таъсис мажлисига бўладиган сайлов тўғрисидаги қонунга Португалиянинг Африкадаги собиқ территорияларида истиқомат қилувчи португал гражданларига сайловда қатнашиш ҳуқуқини берадиган моддани қўшиш тўғрисида ҳукумат таклифи маъқулланди.

«Совет халқи, — дейилади мақолада, — учинчи дунё халқларига конкрет ёрдам бермоқда. Совет халқи Яқин Шарқда арабларнинг одилона ишини қўллаб-қувватламоқда, империалистлар ажратиб ташлаган вьетнам ва корея халқларига ёрдам кўрсатмоқда. Совет халқи тинчлик йўлида ҳормай-толмай олиб бораётган кураши билан шуҳрат қозонди. У ғарб мамлакатлари билан муносабатларида кескинликни юмшатишга эришди. Шу билан жаҳон халқлари учун мустаҳкам тинчликни ва осойишта ҳаётни таъминлади».

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

БАРЧА ҚИШЛОҚ СОВЕТЛАРИ, МАҲАЛЛА КОМИТЕТЛАРИНИНГ РАИСЛАРИ ВА ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

М. ҚОРИЁҚУБОВ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ ҚОШИДА

шу йил июль ойидан бошлаб меҳнаткашларни тўй ва оилавий тантана маросимларида маданий хизмат қилувчи хонанда-созанда, раққоса ва карнай-сурнайчилар билан таъмин этувчи

ТЎЙ БЮРОСИ ИШЛАМОҚДА

Тўй ва оилавий маросимларини ўтказувчи гражданлар тўй бўладиган кундан 20 кун илгари ўзи яшаб турган қишлоқ советлари, маҳалла комитетлари орқали тўй Бюросига ариза билан мурожаат қилишлари лозим.

Ана шу барча тантанали маросимларда маданий хизмат қилувчи санъаткорлар, карнай-сурнайчилар тўй ва оилавий маросимларга фақат тўй Бюросининг махсус гувоҳномаси билан юбориладилар. Тўй Бюросининг махсус гувоҳномаси бўлмаган санъаткорлар, карнай-сурнайчилар қишлоқ советлари ва маҳалла комитетлари ва жамоатчилик томонидан тўйларда маданий хизмат қилишдан маън этилади.

Адрес: Тошкент шаҳар, «Правда Востока» кўчаси, 10-уй. Телефон 33-45-26. Тўй Бюроси.

Иркутск область, Казанчинско-Ленский районидаги Казачинско қишлоғида

ЯНГИ ТАШКИЛ ҚИЛИНГАН

КАЗАЧИНСКО-ЛЕНСКИЙ ЎРМОНЧИЛИК ХЎЖАЛИГИ УЧАСТКАСИГА

усталар, прораблар, иқтисодчилар, катта бухгалтер, ёғоч тайёрлаш бўйича дарахт ағдарувчилар, дурадгорлар

КЕРАК

Иш ҳақига — 18 коэффицент қўшимча тўланади.

Ёлғизларга ётоқхонадан жой берилади.

Оилаликлар икки йил ичида квартира билан таъминланади.

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй — Аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бюроси, ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и облисполкома

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26. ТЕЛЕФОНЛАР: Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача.

Р—03913. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64634 А—2678.